

V. KRONIKA

JUBILEUSZ SZEŚCZDZIESIĘCIOLECIA PRACY NAUKOWEJ PROFESORA JÓZEFA MATUSZEWSKIEGO

Tradycja uniwersytecka nakazuje, aby w uroczysty sposób przypominać o jubileuszach pracy naukowej wybitnych uczonych.

W dniu 7 kwietnia 1989 r. społeczność akademicka Łodzi uhonorowała jubileusz sześćdziesięciolecia pracy naukowej profesora Józefa Matuszewskiego. Uroczystość zorganizowały Katedry Historyczno-Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. W uroczystości uczestniczyli zebrani w sali Posiedzeń Senatu UŁ noszącej imię Prof. Tadeusza Kotarbińskiego, przedstawiciele władz uczelni z Jego Magnificencją prof. drem hab. Leszkiem Wojtczakiem oraz uczelnianych organizacji społecznych, członkowie Komitetu Redakcyjnego Czasopisma Prawno-Historycznego, przedstawiciele Łódzkiego Towarzystwa Naukowego z jego przewodniczącym prof. Witoldem Smiechem, liczni reprezentanci środowiska historycznego Łodzi, członkowie Rady Wydziału z Dziekanem prof. Henrykiem Lewandowskim i pracownicy Wydziału Prawa i Administracji UŁ oraz zaproszeni goście.

Uroczystość otworzył kierownik Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa UŁ prof. Zygfryd Rymaszewski, który powitał zebranych i pod nieobecność prof. Bogdana Lesińskiego, autora wstępnego artykułu w specjalnym zeszycie CPH pod tytułem *Opus magnum et laudabile*, przedstawił drogę życiową prof. Józefa Matuszewskiego. Następnie głos zabrał rektor UŁ prof. Leszek Wojtczak, który wręczył Jubilatowi list gratulacyjny w imieniu władz uczelni. Dziekan prof. Henryk Lewandowski, przyłączając się w imieniu Wydziału do gratulacji, przypomniał zasługi Jubilata dla rozwoju nauk prawnych na Uniwersytecie Łódzkim.

Prof. Jerzy Walachowicz delegat Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, składając na ręce prof. Józefa Matuszewskiego uroczysty Adres w imieniu Wydziału Prawa i Administracji UAM, w swoim wystąpieniu nawiązał do niedawnej uroczystości odnowienia doktoratu Jubilata, która odbyła się w 1986 r. w Poznaniu. Prof. Henryk Olszewski w imieniu Komitetu Redakcyjnego CPH wręczył Jubilatowi specjalny zeszyt Czasopisma Prawno-Historycznego jemu poświęcony.

Na zakończenie głos zabrał sam Jubilat, prof. Józef Matuszewski, serdecznie dziękując za otrzymane wyrazy uznania i szacunku. W wystąpieniu przypomniał swoją niełatwą i pracowitą, oddaną nauce drogę życia. W charakterystyczny dla siebie, nie pozbawiony przekory sposób mówił o obowiązkach badacza, o pracy niewolnej od błędów w trudzie szukania prawdy, o upływającym czasie, który nieustannie koryguje zamierzenia badacza.

PAWEŁ JULIUSZ WALTER (Łódź)

Od Redakcji: W zeszycie jubileuszowym nie byliśmy w stanie pomieścić wszystkich zgłoszonych tekstów. Artykuły pióra Wojciecha Borodziuka, Macieja

Jankowskiego, Artura Korobowicza, Magdaleny Krasoń, Andrzeja Kremiera, Mariana Mikołajczyka, Ireny Malinowskiej-Kwiatkowskiej, Władysława Rozwadowskiego i Piotra Stachańczyka drukowane są sukcesywnie w zeszytach tomu XLI i XLII.

KONGRES DLA UCZCZENIA DZIEWIĘCSETLECIA UNIwersYTETU BoloŃskiego

Od wiosny 1988 r. odbywały się we Włoszech, głównie w Bolonii, kongresy naukowe, sympozja i konferencje dla uczczenia dziewięćsetlecia sławnego uniwersytetu bolońskiego. Romaniści spotkali się na osobnym kongresie w Rawennie, natomiast zjazd poświęcony historii kulturalnych i naukowych stosunków polsko-włoskich odbył się w Bolonii w dniach 26-29 maja br. pod patronatem bolońskiego uniwersytetu i Uniwersytetu Jagiellońskiego, z udziałem innych włoskich instytucji naukowych, takich jak Accademia di Storia et Letteratura Polacca (Akademia im. A. Mickiewicza) czy Instytut Studiów Muzycznych i Teatralnych bolońskiego Uniwersytetu oraz Towarzystwo Naukowe im. M. Kopernika w Bolonii. Obradom zjazdu przewodniczyli: delegat rektora, prof. Giuseppe Gentile oraz prezes Akademii im. A. Mickiewicza w Bolonii, prof. Ryszard K. Lewański. W pracach zjazdu wzięła m.in. udział grupa krakowskich historyków z rektorem prof. J. Gierowskim i prorektorem prof. J. Wyrozumskim na czele. Reprezentowana też była Papieska Akademia Teologiczna przez dziekana prof. J. Bieniarzównę.

Inauguracja zjazdu odbyła się w zabytkowym pałacu Archigimnazjum — dawniej siedzibie Uniwersytetu. Miejszem dalszych prac był pałac Uniwersytetu przy ul. Zamboni, w pobliżu słynnych średniowiecznych wież bolońskich oraz Instytut Muzyczny przy Strada Maggiore.

Tematyka zjazdu była dość szeroka — od referatów ogólnych (np. prof. T. Ulewicza *Polacy i Sarmaci*, prof. B. Otwinowskiej *Bolończycy w literaturze polskiego Odrodzenia*, prof. J. Bieniarzówny *Bolończycy w Krakowie i studenci krakowscy w Bolonii od końca XVI do końca XVIII wieku*) po referaty szczegółowe (np. prof. R. Łuźnego *Gente Rutheni natione Poloni — Accademia Mohylana*, prof. M. Komaszńskiego *Studenci ze Śląska w Bolonii*, prof. A. Podrazy *Piero de' Crescenzi a początki literatury rolniczej w Polsce*, prof. J. Gierowskiego *Fryderyk Krystian Wettin w bolońskiej Akademii Nauk*, prof. J. Wyrozumskiego *Sprowadzenie relikwii Św. Floriana z Bolonii do Krakowa*, prof. W. Narębskiego *Włoscy żupnicy w Polsce*). Akcentem nowoczesnym był m.in. referat prof. J. Pomianowskiego z Warszawy *K. I. Gałczyński i jego poemat o bolońskiej Akademii Nauk*. Wiele referatów poświęcono studentom polskim w Bolonii (np. T. Bergonzoni, G. P. Brizzi, L. Rosetti, G. Platania, G. Bronzino, C. Madonia, G. Roversi), niektóre zaś dotyczyły wpływu Bolończyków na kulturę polską (np. A. Mączak, M. Karpowicz, M. Calore). Prof. Lewański, który był niestrudżonym gospodarzem kongresu, wygłosił referat o metryce studentów polskich w Bolonii oraz podsumował całość obrad.

W czasie zjazdu polska delegacja, której przewodniczyli rektorzy krakowskiego Uniwersytetu, wręczyła rektorowi Uniwersytetu w Bolonii księgę jubileuszową przygotowaną na ten cel przez Uniwersytet Jagielloński (*Commentationes historicae Almae Matri Studiorum Boloniensi novem saecula feliciter celebranti ab Universitate Jagellonica Cracoviensi oblate*, Warszawa—Kraków 1988, ss. 282 + +XXXI + ilustracje). Zawiera ona artykuły opracowane przez krakowskich historyków oraz historyków prawa (z historii prawa: J. Sondel, *L'ambiente giuridico dell'antica Polonia nel raggio di influenza dell'Università di Bologna*, I. Malinowska-

-Kwiatkowska, *Sulla presenza della dottrina della scuola bolognese nella cultura giuridica polacca nei secoli XIII - XVII*).

Dla uczestników zjazdu zorganizowano w salach uniwersytetu interesującą wystawę archiwalną i biograficzną oraz pokazy filmowe dotyczące dziejów bolońskiego Uniwersytetu. Równocześnie z Kongresem odbywał się w Bolonii festiwal filmów Andrzeja Wajdy, którego uczczono na zjeździe doktoratem h.c. Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Bolońskiego. W czasie uroczystości (28 maja, w zabytkowej sali bolońskiego Archigimnazjum) Wajda wygłosił pełne temperamentu patriotyczne przemówienie w obecności najwyższych władz Uniwersytetu i miasta Bolonii. Ceremonię tę, jak również codzienne obrady zjazdu filmowała ekipa polskiej telewizji.

Bardzo podniosłym akcentem patriotycznym był wyjazd wszystkich uczestników kongresu do pobliskiej miejscowości San Lazzaro, w której znajduje się cmentarz czterech tysięcy pięciuset żołnierzy polskich poległych w walce o uwolnienie Bolonii, niemal u bram tego miasta. Szczegółnej atmosfery dodawał fakt, iż w tej uroczystości wzięli udział uczestnicy walk o Bolonię, żyjący obecnie we Włoszech (m.in. prof. Lewański) bądź w Polsce (prof. W. Narębski). Nasz powrót do miasta nastąpił tą samą drogą, którą wkraczały do Bolonii zwycięskie oddziały polskie w 1944 r., tj. przez Strada Maggiore.

W niedzielę 29 maja uczestnicy zjazdu wzięli udział we mszy św. odprawionej dla nich w bazylice S. Domenico, przy ołtarzu polskiego świętego — Jacka Odrowąża, w dawnej kaplicy nacji polskiej.

Po zjeździe historyków odbyło się ogólnowłoskie spotkanie polonistów (30 maja), a równocześnie z kongresem historyków i polonistów — włosko-polski zjazd muzykologiczny (28 - 31 maja). Uroczystości jubileuszowe bolońskiego Uniwersytetu trwały do jesieni. We wrześniu 1988 r. odbył się jeszcze w Bolonii zjazd uczonych różnych specjalności, poświęcony zagadnieniom świata współczesnego (*Il mondo contemporaneo*).

IRENA MAŁINOWSKA-KWIATKOWSKA (Kraków)

VIII MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM HISTORYCZNE „DA ROMA ALLA TERZA ROMA”

W dniach 21 - 22 IV 1988 r. zorganizował prof. Pierangelo Catalano w Rzymie w ramach „Ricerca di Ateneo” przy starodawnym uniwersytecie rzymskim „La Sapienza”, międzynarodowy zjazd historyków i historyków prawa. Tym razem zjazd poświęcony został problematyce koncepcji pokoju w tradycji rzymskiej, bizantyńskiej i ruskiej. Seminarium, o którym mowa, zgromadziło głównie uczonych włoskich, greckich i radzieckich. Reprezentowani byli też uczeni francuscy, czescy, jugosłowiańscy i polscy. Przewodniczył prof. Johannes Irmscher z Akademii Nauk NRD, jako przewodniczący komitetu organizacyjnego Seminarium. Przedmiotem obrad było pogłębienie wiedzy o niektórych aspektach badań, podjętych wstępnie już wcześniej, takich jak terminy i pojęcia *pax*, *pax deorum*, *pax Romana*, *pax Augusta*, *pax Veneta*, *pax Othomana*, ich odmiany powstałe na terenie Bizancjum i Rusi, a także zbadanie ewolucji, jaką przeszła idea pokoju w średniowieczu europejskim. Obszerne referaty wstępne wygłosili profesorowie Francesco de Martino (*Idea pokoju w Rzymie od epoki archaicznej do epoki cesarstwa*), Spyros Troianos z Aten (*Pokój jako chronione dobro prawne*) i Andriej N. Sacharow z Akademii Nauk w Moskwie (*Idea „miru” w dawnej Rusi*). Ponadto wygłoszone

zostały krótsze referaty w liczbie 20 (opublikowane jeszcze przed rozpoczęciem seminarium w dużym tomie), omawiające różne aspekty prawne instytucji pokoju w różnych okresach u różnych narodów, a także pojęcia pokoju występujące w kronikach antycznych i ruskich, doktrynach (Ojców Kościoła polskich doktrynach piętnastowiecznych, w ujęciu Jerzego z Podiebradu, Jana Amosa Komeńskiego przez dra Juraja Križanića), a nawet w literaturze pięknej (Lew Tołstoj). Autor niniejszej relacji przedstawił instytucje prawne pokoju wewnętrznego w państwach średniowiecznej Europy, takie jak pokój boży, Treuga Dei, pokój królewski, pokój książęcy, pomiejski, pokój drogowy, pokój przysługujący miejscom, rzeczom i osobom (ustawowy lub nakazany przez sędziego albo zagwarantowany dobrowolnie). Prof. Władysław Bojarski przygotował referat o piętnastowiecznych doktrynach polskich dotyczących wojny i pokoju. Wobec nasycenia referatu cytatai, jak również wobec faktu, że referaty zostały już opublikowane, prof. Catalano zaproponował autorowi tego referatu, by tenże ograniczył się do odczytania wyłącznie cytatów. Dzięki tej inicjatywie mowa dawnych panów tego miejsca zabrzmiała choć raz na Kapitolu.

WITOLD MAISEL (Poznań)

KONFERENCJA NAUKOWA POŚWIĘCONA DOROBKOWI CZESŁAWA ZNAMIEROWSKIEGO (1888 - 1967)

W dniu 25 II 1989 w Poznaniu staraniem Katedry Teorii Państwa i Prawa UAM odbyła się ogólnopolska konferencja poświęcona dorobkowi naukowemu jej założyciela prof. dra Cz. Znamierowskiego. W zagajeniu prorektor UAM, prof. dr hab. T. Nowak przedstawił zasługi uczonego dla poznańskiego uniwersytetu, uhonorowane przyznaniem mu tytułu doktora h.c., oraz zwrócił uwagę na konieczność upowszechnienia znajomości dorobku Cz. Znamierowskiego. Program konferencji obejmował referat prof. dra K. Opałka (UJ) *Czesław Znamierowski i początki teorii prawa w Polsce niepodległej*, referat prof. dra L. Łustacza (UW) *Czesław Znamierowski jako socjolog państwa*, oraz dyskusję nad książką dra S. Czepity (UAM) *Koncepcje teoretycznoprawne Czesława Znamierowskiego* (Wyd. Naukowe UAM, Poznań 1988), wysoko ocenioną przez uczestników konferencji. Dyskusja uwypukliła prekursorską rolę wielu koncepcji Znamierowskiego w stosunku do koncepcji współcześnie przyjmowanych w światowej literaturze teoretycznoprawnej (np. koncepcji H. L. A. Harta). Referat K. Opałka uwidocznił m.in. źródła sporów J. Landego i Cz. Znamierowskiego, które to spory swego czasu odegrały istotną rolę w rozwoju polskiej teorii prawa.

WOJCIECH POGASZ (Poznań)

NAGRODA IM. OSWALDA BALZERA

Nagroda im. Oswalda Balzera, ustanowiona w 1980 r. przez Zgromadzenie Ogólne Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu i przyznawana raz na trzy lata za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauk społecznych, jest brązową kopią

złotego Medalu, ofiarowanego Oswaldowi Balzerowi przez społeczeństwo Lwowa w 1928 r. Po śmierci Balzera w 1933 r. rodzina przekazała Medal (i trzy brązowe repliki) jego uczniowi, profesorowi Zygmuntowi Wojciechowskiemu. Przyjmując to wyróżnienie Zygmunt Wojciechowski wyraził życzenie, by Medalem tym wyróżniać reprezentantów przyszłych generacji uczonych. W tej intencji małżonka Zygmunta Wojciechowskiego, prof. dr hab. Maria Wojciechowska przekazała Medal i brązowe repliki Oddziałowi PAN w Poznaniu.

Pierwszym laureatem Nagrody im. Oswalda Balzera został w roku 1980 prof. dr hab. Kazimierz Jasiński z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Drugim laureatem nagrody został w 1983 r. prof. dr hab. Józef Matuszewski z Uniwersytetu Łódzkiego (por. notę pióra Bogdana Lesińskiego w CPH, t. XXXV, 1983, z. 2, s. 249).

Po raz trzeci Nagrodę im. Oswalda Balzera przyznano prof. drowi hab. Henrykowi Olszewskiemu z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, za całokształt jego prac nad ustrojem politycznym państwa polskiego i dziejami stosunków polsko-niemieckich. Uroczystego wręczenia repliki Medalu dokonali dnia 19 kwietnia 1989 r., w czasie Ogólnego Zgromadzenia Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, wiceprezes PAN — prof. dr hab. Gerard Labuda oraz prezes Oddziału PAN w Poznaniu — prof. dr hab. Władysław Węgorzek.

KRZYSZTOF KRASOWSKI (Poznań)

KOŁOKWIUM HABILITACYJNE DRA TOMASZA GIARO

W dniu 10 października 1988 r. odbyło się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego kolokwium habilitacyjne dra Tomasza Giaro, adiunkta w Zakładzie Prawa Rzymskiego i Praw Antycznych. Podstawą przewodu była rozprawa pt. *Dogmatische Wahrheit und Zeitlosigkeit in der römischen Jurisprudenz*. Recenzentami pracy byli: prof. Rolf Knütel (Bonn), prof. dr hab. Janusz Sondel (UJ) i prof. dr hab. Henryk Kupiszewski (UW).

W tajnym głosowaniu Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego postanowiła przyjąć kolokwium i nadać drowi Tomaszowi Giaro stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.

ELŻBIETA KRAKOWIAK (Warszawa)

KOŁOKWIUM HABILITACYJNE DR MARII ZMIERCZAK

W dniu 20 grudnia 1988 r. odbyło się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu kolokwium habilitacyjne dr Marii Zmierzak, adiunkta w Katedrze Historii Doktryn Politycznoprawnych.

Podstawą ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego przez dr Marię Zmierzak była jej rozprawa pt. *Spory o istotę faszyzmu. Dzieje i krytyka* (Wyd. UAM, Ser. Prawo nr 130, Poznań 1988, ss. 308).

Recenzentami pracy byli: prof. dr hab. Franciszek Ryszka (UW), prof. dr hab. Karol Jonca (UWr.) oraz prof. dr hab. Henryk Olszewski (UAM).

W wyniku tajnego głosowania Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu postanowiła jednomyślnie przyjąć kolokwium i — także jednomyślnie — nadać dr Marii Zmierczak stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie historii doktryn polityczno-prawnych.

KRYSTYNA SIKORSKA-DZIĘGIELEWSKA (Poznań)

KOLOKWIMUM HABILITACYJNE DRA MARKA WĄSOWICZA

W dniu 19 grudnia 1988 r. odbyło się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego kolokwium habilitacyjne dra Marka Wąsowicza, adiunkta w Zakładzie Powszechnej Historii Państwa i Prawa. Podstawą przewodu była rozprawa pt. *Nurt socjologiczny w polskiej myśli prawnokarnej*. Recenzentami pracy byli: prof. dr hab. Katarzyna Sójka-Zielińska (UW), prof. dr hab. Stanisław Salmonowicz (UMK), doc. dr hab. Leszek Kubicki (PAN).

W tajnym głosowaniu Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego postanowiła przyjąć kolokwium i nadać drowi Markowi Wąsowiczowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.

WANDA SUDNIK (Warszawa)

KOLOKWIMUM HABILITACYJNE DRA JERZEGO REDERA

5 października 1988 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyło się kolokwium habilitacyjne adiunkta w Zakładzie Historii Państwa i Prawa Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS, dra Jerzego Redera.

Na mocy art. 16 ust. 2 ustawy z 31 marca 1965 r. o stopniach i tytułach naukowych, stwierdzającego, że podstawą habilitacji „może [...] być również zamieszczony w czasopismach naukowych monotematyczny cykl samodzielnych, oryginalnych publikacji stanowiących część dorobku naukowego”, przewód habilitacyjny przeprowadzono na podstawie następujących monografii i artykułów: 1) *Lubelszczyzna — dzieje rozwoju terytorialnego, podziału administracyjnego i ustroju władz*, Lublin 1977, ss. 208 (współautorem książki jest prof. dr hab. W. Cwik); 2) *Podziały administracyjne małopolskich ziem Księstwa Warszawskiego*, Annales UMCS, sectio G, t. XX, 11, Lublin 1973, s. 211 - 246; 3) *Podziały polityczne i administracyjne Małopolski w dobie upadku dawnej Rzeczypospolitej*, „Palestra” 1974, nr 7, s. 88 - 100; 4) *Podziały administracyjne Małopolski Południowej w latach 1815 - 1867*, w: *Prawnicze, Administracyjne i Ekonomiczne Studia Wyższe w Rzeszowie*, Rzeszów 1975, s. 267 - 290, 1 mapa; 5) *Wzrost znaczenia Lublina i jego położenie przestanką umiejscowienia Trybunału Koronnego*, wydawnictwo UMCS, Materiały sesji naukowej poświęconej czterystoletniemu Trybunału Koronnego w Lublinie, Lublin 1982, s. 45 - 58; 6) *Zamość jako stolica regionu*, w: „400 lat Zamościa”, Ossolineum 1983, s. 157 - 164.

Recenzentami byli: prof. dr hab. Jan Wąsicki (UAM), prof. dr hab. Wiesław

Śladkowski (UMCS), prof. dr hab. Władysław Sobociński (UW), doc. dr hab. Edmund Klein (Uniw. Wroc.).

Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS jednomyślnie postanowiła nadać drowi Jerzemu Rederowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie historii państwa i prawa.

JADWIGA SZUMIELEWICZ (Lublin)

KOŁOKWIUM HABILITACYJNE DRA JERZEGO MALCA

16 marca 1987 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbyło się kolokwium habilitacyjne adiunkta w Katedrze Historii Administracji i Myśli Administracyjnej Instytutu Historyczno-Prawnego UJ, dra Jerzego Malca.

Podstawą przewodu była rozprawa *Polska myśl administracyjna XVIII wieku* (Kraków 1986, Uniwersytet Jagielloński, Rozprawy habilitacyjne nr 120, ss. 186). Recenzentami pracy byli: prof. dr hab. Henryk Olszewski (UAM), prof. dr hab. Ludwik Łysiak (UJ) i doc. dr hab. Hubert Izdebski (UW).

W wyniku tajnego głosowania Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego postanowiła przyjąć kolokwium i nadać drowi Jerzemu Malcowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie historii prawa polskiego.

DOROTA MALEC (Kraków)

OBRONA PRACY DOKTORSKIEJ ROMUALDA KRACZKOWSKIEGO

W dniu 10 kwietnia 1989 r. na posiedzeniu Instytutu Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgra Romualda Kraczkowskiego.

Kandydat przedstawił rozprawę *Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy w latach 1926 - 1935*. Promotorem pracy był doc. dr Jerzy Senkowski (UW), a recenzentami prof. dr hab. Ludwik Łysiak (UJ) i prof. dr hab. Michał Pietrzak (UW).

Po wysłuchaniu autoreferatu, zapoznaniu się z opiniami recenzentów i dyskusji Rada Naukowa Instytutu Historii Prawa UW w głosowaniu tajnym podjęła jednomyślną uchwałę o nadaniu magistrowi Romualdowi Kraczkowskiemu stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

MARZENNA PASZKOWSKA (Warszawa)

IV OGÓLNOPOLSKI KONKURS IM. MICHAŁA SZCZANIECKIEGO NA NAJLEPSZE PRACE MAGISTERSKIE I DYPLOMOWE Z HISTORII PRAWA

29 i 30 listopada 1988 r. odbył się w Katowicach w Katedrze Historii Prawa Uniwersytetu Śląskiego IV Ogólnopolski Konkurs im. Michała Szczanieckiego na naj-

lepsze prace magisterskie i dyplomowe z historii prawa, ukończone i przyjęte w roku akademickim 1987/1988.

W konkursie uczestniczyły prace z zakresu prawa rzymskiego, powszechnej historii prawa, historii prawa polskiego oraz historii doktryn politycznych i prawnych. Prace na konkurs nadesłały ośrodki: Gdańsk, Lublin (UMCS i KUL), Łódź, Poznań, Toruń, Szczecin, Warszawa, Wrocław, Katowice. Łącznie wpłynęło 14 prac.

Posiedzenie jury odbyło się 30 listopada. Przewodniczącym wybrano prof. dra hab. Adama Lityńskiego (UŚl.). W składzie zasiedli: doc. dr hab. Ewa Borkowska-Bagieńska (UAM), doc. dr hab. Marian Kallas (UMK), ks. doc. dr hab. Henryk Karbownik (KUL), doc. dr hab. Edmund Klein (UWr.), doc. dr hab. Marek Kuryłowicz (UMCS), dr Tadeusz Maciejewski (UGd.), doc. dr hab. Jerzy Malec (UJ), dr Wacław Mróz (Filia UMCS w Rzeszowie), doc. dr Jerzy Senkowski (UW), dr Tadeusz Szulc (UŁ). Ponieważ w dniu poprzedzającym posiedzenie sądu konkursowego członkowie jury mieli możliwość zapoznania się ze zgłoszonymi pracami, zrezygnowano z powoływania referenta.

Nad pracami obradowano w układzie alfabetycznym autorów, bez względu na grupy tematyczne. Głosowano w skali ocen 0-12. W głosowaniu nie uczestniczył przedstawiciel ośrodka, z którego pochodziła dana praca.

Pierwsze miejsce w konkursie zajęła praca mgra Tomasza Wiścickiego *Koncepcje polityczne i ustrojowe tygodnika „Podbięta”* (seminarium prof. dra Juliusza Bardacha). Na miejscu drugim znalazła się praca mgra Marka J. Murawskiego *Prawo karne Trzeciej Rzeszy oraz jego stosowanie przed hitlerowskimi sądami powszechnymi w latach 1933-1941* (seminarium prof. dr hab. Stanisława Salmonowicza), natomiast miejsce trzecie zajęły ex aequo prace mgr Iwony Beaty Małek *Elementarna szkoła katolicka w Lublinie w latach 1834-1864. Studium prawnohistoryczne* (seminarium ks. doc. dra hab. Henryka Karbownika) i mgra Wojciecha Organiściaka *Konstytucje wojenne z czasów Zygmunta III Wazy* (seminarium prof. dra hab. Adama Lityńskiego). Ponadto wyróżniono pracę Andrzeja Cieślewicza *Struktura i działalność Oddziału II Sztabu Generalnego (Głównego) Wojska Polskiego w latach 1918-1939. Próba zarysu* (seminarium doc. dr hab. Zofii Kulejewskiej-Topolskiej).

Wszyscy uczestnicy IV konkursu im. Michała Szczanieckiego otrzymali dyplomy (*litterae gratulatoriae*), przy czym dyplomy dla autorów prac, które zajęły trzy pierwsze miejsca oraz pracy wyróżnionej zawierały odpowiednie adnotacje.

Konkurs należy uznać za udany. Po raz pierwszy wzięły w nim udział wszystkie ośrodki uniwersyteckie w kraju. Jury z przyjemnością stwierdziło też, że wszystkie prace zgłoszone do konkursu cechował wysoki poziom. Niektóre z prac mogłyby być we fragmentach lub skrótach drukowane. Dziękując za nadesłanie prac, członkowie sądu konkursowego oraz organizatorzy wyrazili przekonanie, że konkurs będzie kontynuowany w latach następnych.

MARIAN MIKOŁAJCZYK (Katowice)

FINAŁ XV OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY HISTORYCZNO-PRAWNEJ IM. PROFESORA MICHAŁA SZCZANIECKIEGO

W dniach od 12 do 14 maja 1988 r. odbył się w Ośrodku Wypoczynkowym Ministerstwa Sprawiedliwości w Jastrzębiej Górze finał XV Olimpiady Historyczno-Prawnej, organizowany przez Katedrę Powszechnej Historii Państwa i Prawa

Uniwersytetu Gdańskiego. Do Konkursu zaproszono wszystkie ośrodki uniwersyteckie w Polsce. Swoich uczestników nie delegowały jedynie Uniwersytety: Szczeciński, Śląski i Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W jury konkursu zasiadli: prof. dr Zbigniew Zdrójkowski (UMK), prof. dr hab. Jerzy Walachowicz (UAM), doc. dr hab. Edmund Klein (UWr.), dr Krystyna Kamińska (UMK), dr Tadeusz Maciejewski (UGd), doc. dr hab. Marek Wąsowicz (UW), mgr A. Działda (UJ), mgr A. Walter (UŁ). Przewodniczącym jury wybrano prof. dra Zbigniewa Zdrójkowskiego. Funkcję protokolantów powierzono mgr M. Bronk i mgr A. Wołowski. Przewodniczący jury zapoznał jego członków z regulaminem finału, a następnie z pytaniami konkursowymi, opracowanymi przez ośrodek gdański — gospodarza imprezy. Materiał konkursowy obejmował pytania z zakresu historii państwa i prawa polskiego, powszechnej historii państwa i prawa oraz prawa rzymskiego. Każdy z uczestników losował po dwa pytania z każdej z owych dyscyplin, mając możliwość odrzucenia dwóch.

Po obradach jury rozpoczął się właściwy finał. W imieniu gospodarzy powitał uczestników dr Tadeusz Maciejewski. Następnie jury wysłuchało kolejno 17 uczestników konkursu — studentów I roku prawa, z których po trzech reprezentowało Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Wrocławski, a po dwóch — Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jury oceniało uczestników w kategorii indywidualnej i drużynowej, przy czym do tej ostatniej zaliczano rezultaty osiągnięte przez dwóch reprezentantów danego ośrodka, wcześniej wytypowanych. Przewodniczący jury i przedstawiciel ośrodka, z którego pochodził odpowiadający, nie uczestniczyli w głosowaniu.

W konkurencji indywidualnej pierwsze miejsce zajęła A. Piasecka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Oto kolejność dalszych lokat: 2) W. Urbański (UMK), 3) A. Widera (UWr.), 4) A. Kołcz (UMK), 5) A. Kowalska (UŁ), 6) M. Sójka (UŁ), 7) G. Bisewski (UGd.), 8) P. Bobkowski (UGd.), 9) J. Strumiński (UWr.), 10) M. Kochaniak (UW), 11) P. Kaczmarek (UWr.), 12) A. Pyrzyńska (UAM), 13) K. Jewulski (UJ), 14) B. Zajac (UAM), 15) A. Dziopa (UJ), 16) W. Kocot (UW), 17) B. Kolarz (UGd.).

W klasyfikacji drużynowej wygrała reprezentacja Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dalsze zaś miejsca zajęli w kolejności: 2) Uniwersytet Łódzki, 3) Uniwersytet Wrocławski, 4) Uniwersytet Gdański, 5) Uniwersytet Warszawski, 6) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 7) Uniwersytet Jagielloński.

Po zakończeniu konkursu i ogłoszeniu jego wyników i wręczeniu nagród organizatorzy zorganizowali dla uczestników koleżeńskie spotkanie. Piękna pogoda, jaka towarzyszyła olimpijskim zmaganiom, dobrze harmonizowała z wysokim poziomem konkursu.

Organizacji kolejnej Olimpiady podjął się Uniwersytet Łódzki.

TADEUSZ MACIEJEWSKI (Gdańsk)